

Tid ved første Djeft vil blive gjort gældende mod denne Valgmaades praktiske Brugbarhed i større Forhold, er de Krav, som der stilles til en omfattende Organisation af Vælgerne. Der er hertil imidlertid to Ting at sige. Den ene er, at vi ere her i Landet jo ikke længer Novicer i Henseende til Organisation af politiske og kommunale Valg. Derjom vi i Dag skrev 1849, kunde der være Betænkelse ved at vedtage en Valgmaade, som stillede mere end de rent elementære Krav til Organisation; men vi behøve ikke at være bange for, at vi ikke nu ere naaede lige saa langt paa dette Punkt, som i de fleste andre Lande. Og det andet, det er det, at her ikke er noget i Vejen for at indrette Forholdstalsvalgmaaden saaledes, at den i Virkeligheden slet ikke stiller større Krav til Organisation, end en almindelig Flertalsafstemning stiller. Det er en Selvsølg, at der kræves Sammenhold og Disciplin mellem Vælgerne; men det er jo noget, der gælder om alle Valg. Der kræves naturligvis en Gøne hos Vælgerne til at indordne sig under almindelige Synspunkter, og ikke at lade rent individuelle Kæphester være det bestemmende, saaledes at enhver gaar paa egen Haand, og det hele falder i Stumper og Stykker, men det kræve alle Valg. Jeg indrømmer, at Fristelsen til at gaa paa egen Haand er større her, hvor en Minoritet, som er tilstrækkelig stor, er i Stand til at gøre sig gældende selvstændig, og hvor Meningen jo netop er, at den skal være i Stand hertil. Men Erfaringen taler visst ikke for, at Disciplinen inden for vore Partier er for ringe. Ud over dette ved alle Valg nødvendige Sammenhold, behøves der i Virkeligheden ikke her nogen som helst særlig eller anden Art af Organisation end den, som er nødvendig ogsaa ved Foretagelsen af almindelig Flertalsafstemning. Den Ordning af Valgmaaden, som her er foreslaaet, er i Hovedsagen den samme, som gentagne Gange tidligere har været vedtaget her i Folketinget. Ordningen er ikke nøjagtig den samme, men dog i det væsentlige. Grundtrækket er det, at man stemmer efter forud anmeldte og bekendtgjorte Kandidatlistes. Dette er i Virkeligheden, tror jeg, den mest praktiske og, hvor det gælder store Vælgermasser, den eneste praktiske hidtil foreslaaede Form for Forholdstalsvalg. Mod denne Ordning har man imidlertid gjort den Indvending gældende, at Nødvendigheden af at stemme paa en forud anmeldt Liste skulde medføre et betænkeligt Vaand paa Vælgerens Frihed. Man har ment, at Vælgeren burde have Lov til at stemme, ganske som han havde

Lyst. Fordringen om en saadan Frihed for Vælgeren betyholder jo i Virkeligheden kun, at man vil forbeholde ham Frihed til at spille sin Stemme til Unytte. Fornuftigvis ville fornøftige Vælgere afgive deres Stemme saaledes, at den ikke spildes til Unytte. En Frihed til efter Behag ogsaa at spille sin Stemme har jeg selvfølgelig intet imod at indrømme Folk, men paa den anden Side forekommer det mig ganske vist at være af den Slags Ting, som det ikke er værd at gøre alt for store Ophævelser over. Ved nærmere at gennemtænke Sagen ere vi imidlertid komne til det Resultat, at selv denne Frihed behøver man i det væsentlige ikke at berøve Vælgeren; der kan uden Gøne indrømmes ham Ret til at stemme ogsaa uden for de anmeldte>Listes. Lovforslaget er altsaa bygget saaledes, at ogsaa denne Indvending er imødegaaet, en Indvending, jeg for øvrigt tror, at man har fremsat nærmest for overhovedet at finde paa noget at anføre mod den foreslaaede Valgmaade.

Hvad nu dernæst angaar Spørgsmaalet om Fordelingen af Repræsentanterne mellem de forskellige>Listes, have vi ment, at ogsaa paa dette Punkt burde Hensynet til Klarheden og Betænkelsen af Bestemmelserne være det afgørende. Vi have derfor foretrukket at holde os til den Fordelingsmaade, som man kan kalde den simpelt proportionale, og som enhver uden nærmere Forklaring vil forstaa. En Gennemlæsning af Lovforslagets Bestemmelser desangaaende vil sikkert give fuldsigende Bæst. Jeg er imidlertid ikke i Tvivl om, at den Fordelingsmaade, der i For indførtes her i Tinget ved Valg til Udvalg, den saakaldte d'Hontske at den i og for sig er ubetinget korraktere. Naar vi ikke have bragt i Forslag, at den skulde anvendes ogsaa ved Borgerrepræsentantvalgene, saa er det alene af Hensyn til, at der ikke skulde kunne fremsættes nogen Paastand om, at Bestemmelserne ere indviklede og vanskelige at forstaa. Heller ikke i den d'Hontske Fordelingsmaade er der sandelig Ven, som det er vanskeligt at knuse, og hvis man kommer til Erfendelse af, at man uden Betænkelse kan indføre denne Fordelingsmaade ogsaa ved dette Valg, vil jeg finde, at det er saare fortræffeligt. Men det er jo en Ting, som først kan vise sig under Sagens videre Behandling.

Hvad i øvrigt angaar Detaillerne i Forslaget om Ordningen af Valget og Valghandlingen, anser jeg det for unødvendigt at omtale dem nærmere. Jeg tror, at en Gennemlæsning af Forslaget vil være tilstrækkelig til fuldstændig Forstaaelse heraf, og at Dom-